

สรุปองค์ความรู้จากผลงานการให้บริการวิชาการรับใช้สังคม
โครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักต้นไม้
กลุ่มทอผ้าบ้านขามใต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

กลุ่มทอผ้าบ้านขามใต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
ระหว่างวันที่ 26 - 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

โดย

นางภัทรานิษฐ์ สิทธิพนธ์

สาขาออกแบบสิ่งทอและแฟชั่น คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙ (หมวดเงินอุดหนุน)

คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ

คำนำ

สรุปองค์ความรู้ผลงานการให้บริการวิชาการ , ผลงานการให้บริการวิชาการรับใช้สังคม
โครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักนมือ
กลุ่มทอผ้าบ้านขามใต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ภายใต้การดำเนินงาน
ของสาขาวิชาออกแบบสิ่งทอและแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพประจำปี
งบประมาณ 2559 (หมวดเงินอุดหนุน) คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมรายงาน
ผลการดำเนินงานโครงการประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย ขั้นตอน
การดำเนินโครงการพร้อมเอกสารประกอบการถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงการสรุปผลประเมินผลงาน
การให้บริการวิชาการ, ผลงานการให้บริการวิชาการรับใช้สังคม การถ่ายทอดเทคโนโลยีและ
ข้อเสนอแนะอื่นๆที่มีต่อการจัดโครงการ ซึ่งผู้ดำเนินโครงการหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานผลการ
ดำเนินงานเล่มนี้จักเป็นองค์ความรู้ แก่ผู้ที่สนใจ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุง
กระบวนการดำเนินงานของโครงการต่อไปในอนาคต

ภัทรานิษฐ์ สิทินพันธ์

โครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักด้วยมือ กลุ่มทอผ้าบ้านขามใต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ระหว่างวันที่ 26-28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

หลักการและเหตุผล

บ้านขามใต้มีการทอผ้ามานาน ตั้งแต่สมัย ต้นรัตนโกสินทร์ โดยบรรพบุรุษได้ถ่ายทอดกันมา นานเป็นวัฒนธรรมและมีเอกลักษณ์ของหมู่บ้าน และได้จัดตั้งเป็นกลุ่มทอผ้าบ้านขามใต้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ จากประวัติศาสตร์อันยาวนานของชาวบ้านขาม สิ่งที่ยังคงอยู่กับชาวบ้านคือวัฒนธรรมการ ทอผ้าฝ้ายที่สืบทอด ต่อ ๆ กันมาเป็นหัตถกรรมที่ทรงคุณค่า ด้วยลวดลายวิจิตรงดงาม เฉพาะตัวไม่ว่า จะเป็นผ้าทอมัดหมี่ ผ้าตีนจก ผ้า ยกดอก ผ้าทอที่แล้วเสร็จเป็นผืนจะถูกนำมาประกอบเป็นหมอนซิด หมอนหวานที่ยังคงใช้ลวดลายแบบโบราณดั้งเดิม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาวบ้านขาม ในปัจจุบัน ได้มีการพัฒนารูปแบบแปลกใหม่ แต่ยังคงกรรมวิธีในการผลิตด้วยมือตามแบบ

ประเภทของผ้าทอที่กลุ่มผลิตจำหน่าย

- ผ้ามัดหมี่ลายต่าง ๆ เช่น ลายขาววัง ลายประยุกต์
- ผ้าพื้นสีต่าง ๆ • ผ้าฝ้ายสอดด้น • ผ้าซิ่นตีนจก
- ผ้าซิ่นมัดหมี่ • ผ้าโสร่ง • ผ้าขาวม้า

ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากผ้าทอ

- หมอนซิด • กระเป๋าถือผ้ามัดย้อม, กระเป๋าผ้าพันทลาย
- เสื้อสตรีผ้าฝ้ายมัดย้อม • เสื้อผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ • เสื้อเชิ้ตลายจก

เหตุผล

ทุนและศักยภาพแหล่งเรียนรู้	ระบุรายละเอียดงานกิจกรรม	กิจกรรม
๓. กลุ่มทอผ้าบ้านขามใต้	๔. ปัญหาที่เกิดขึ้น	การดำเนินการไม่ต่อเนื่อง
	๕. ความต้องการของพื้นที่และการพัฒนาต่อยอด	๑. ปรับปรุงรูปแบบการผลิตรายงานให้มากขึ้น
	๑. กิจกรรมงาน จุดเด่น เรื่องเด่นของกลุ่ม	ก่อตั้งเมื่อปี ๒๕๓๙ นางจาม สรณเสียดิ เป็นผู้ริเริ่มและชักชวน เนื่องจากมีลวดลายจากการทำงาน ต่อมา ประธาน นางจาม สรณเสียดิ มีอายุมากขึ้น เปลี่ยนมาเป็นนางสำเภา เพื่ออยู่ วัตถุประสงค์ที่นำทอผ้า ได้แก่ เส้นด้าย จะมีลวดลายจากพื้นบ้าน และมารับซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอไปจำหน่าย แต่ปัจจุบันจำหน่ายผ้าทอ ไปได้ไม่มากนักในตำบลตนเอง ยังไม่มีสถานที่จำหน่ายสินค้าในตำบล ชาวบ้านในละแวกใกล้เคียงจะไปซื้อสินค้าที่บ้านสมาชิกมาวางไว้ โดยตรงโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง - การดำเนินงานของกลุ่มเป็นแบบต่างคนต่างทำที่บ้านของตนเอง และใช้พ่อค้ามารับซื้อที่บ้าน ถ้าพ่อค้าไม่มาค่าสินค้าไม่ไป สมาชิกก็จะไม่ขายได้ เคยมีหน่วยงานราชการ คือศูนย์อุตสาหกรรม ภาค ๔ มา ศึกษาเกี่ยวกับความรู้เป็นเวลาค่อนข้างมากในเรื่องการมัดย้อมด้วย เพื่อ พัฒนาสายไหมๆ แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะกลุ่มมีการรวมกัน จากทางสมาชิกคนละ ๑๐๐ บาท นำเงินที่ได้มาพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่อง สู่ ในอีตราออกเบียดเบียนเงินทุนจากหน่วยงาน มีศูนย์อุตสาหกรรม ภาค ๔, อบต.พลับพลาไชยสนับสนุนกลุ่มกิจกรรมผลิตสิ่ง ยังไม่มีการ เชื่อมโยงกับกลุ่มในหมู่บ้านความต่อเนื่องของกลุ่ม ๑. กระดาษผ้าทอ สีนํ้าไม่สู้เย็น ๒. สถานที่จำหน่ายสินค้าที่ตลาดรอกกำหนดราคา ว่าจะ พอดีได้ ๓. เชื้อหมักไม่ต่อเนื่องการนำสีไปวางไว้วันจำหน่ายไม่ชัดเจน
	๒. แก่นนำ/บุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานหรือ กิจกรรม (ระบุชื่อติดต่อ)	นางสำเภา เพ็ญอยู่ เบอร์ติดต่อ -
	๓. กิจกรรมหรืองานที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อกลุ่มบุคคลใดบ้าง (ผู้ได้รับผลกระทบ)	สตรี, คนวัยทำงาน
	๔. ปัญหาที่เกิดขึ้น	ขาดผู้สืบทอดภูมิปัญญา

จากความต้องการของชุมชน พบว่ากลุ่มทอผ้ามีความต้องการที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติให้มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น รวมทั้งยกระดับสินค้าให้มีความหลากหลายในด้านรูปแบบ ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติที่มีความคงทน จากปัญหาดังกล่าวที่ทางกลุ่มมีความต้องการในกระบวนการการย้อมสีธรรมชาติที่มีความคงทนและยกระดับสินค้าให้มีความหลากหลายในด้านรูปแบบ ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมให้มีความสวยงามแปลกตาจากเดิม โดยยังคงรักษาเอกลักษณ์ให้แก่ชุมชน เพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว รวมทั้งสามารถสืบทอดภูมิปัญญาให้คงอยู่สืบไป

จากปัญหาดังกล่าวทางสาขาวิชาออกแบบสิ่งทอและแฟชั่น จึงจัดทำโครงการให้บริการวิชาการรับใช้สังคมในโครงการอบรมระยะสั้น เน้นการนำองค์ความรู้ไปพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักดันมือที่มีความคงทนที่ชุมชนสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาตนเองและเป็นแนวทางประกอบอาชีพเสริม อีกทั้งยังนำไปส่งเสริมรายวิชาไปสู่การเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัย มีวิทยปลายแก่ครูกลุ่มสามัญศึกษา และกลุ่มชาวบ้านที่สนใจ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาแลกเปลี่ยนความคิดและเป็นการประสานงานประชาสัมพันธ์แนะนำสาขาวิชาออกแบบสิ่งทอและแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพให้เป็นที่รู้จัก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติ
2. ฝึกปฏิบัติการพัฒนาลวดลายผ้ามัดย้อมด้วยเทคนิคการย้อมจากสีธรรมชาติในท้องถิ่น
3. ฝึกปฏิบัติการรูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยเทคนิคการปักดันมือ
4. เพื่อสร้างศักยภาพสำหรับประกอบธุรกิจในเชิงสร้างสรรค์

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำนวน 30 คน

พื้นที่ดำเนินการ

กลุ่มบ้านขามใต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ 26 - 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

งบประมาณ81,000.....บาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สาขาวิชาออกแบบสิ่งทอและแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

การดำเนินโครงการ :

โครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักต้นไม้ กลุ่มทอผ้าบ้านขามไต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรีโดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักต้นไม้ เป็นการเชื่อมต่อภูมิปัญญาเดิมในอดีตและก่อให้เกิดผลดีต่อสุขภาพผู้ทอตลอดจนสิ่งแวดล้อมของชุมชนนั้นๆ เป็นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยมีพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักต้นไม้ โดยอาศัยองค์ความรู้ตลอดจนเทคนิคการทำผ้ามัดย้อม การย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักต้นไม้ เพื่อส่งเสริมอาชีพ เพิ่มรายได้และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

กิจกรรมและวิธีดำเนินงาน ประกอบด้วย

- ขอสนับสนุนงบประมาณ

การเตรียมการและประสานงาน

- ประสานทีมวิทยากร สถานที่จัดอบรม และความพร้อมของชุมชน
- กำหนดวันฝึกอบรม
- เตรียมวัสดุอุปกรณ์ และวัตถุดิบ

การดำเนินงานหรือให้บริการ

ดำเนินงานฝึกอบรม

รายละเอียดหลักสูตร

1. ศึกษาการเรียนรู้พืชที่ให้สีในท้องถิ่น
 - ประเภทของวัสดุ ได้แก่ ผล ใบ เปลือก เมล็ด
 - ชนิดที่ใช้ในการย้อมสี (เน้นวัตถุดิบในท้องถิ่น) ได้แก่ เปลือกมะพร้าว หนาม ฝาง

เปลือกสะเดา ฯลฯ

- กระบวนการย้อมสีธรรมชาติ
- หลักการย้อมสีธรรมชาติ
- การย้อมด้วยสีจากใบมังคุด ใบมะขาม เปลือกสะเดา เปลือกมะพร้าว

2. หลักการออกแบบลวดลายผ้ามัดย้อม

- การออกแบบลวดลาย
- การวางลายผ้าในผลิตภัณฑ์
- การออกแบบและการพับ / มัดผ้าแบบต่าง ๆ
- การออกแบบลายผ้าพื้น

3. หลักการมัดลายผ้ามัดย้อม

- ขั้นตอนการทำผ้ามัดย้อม
- การมัดผ้าในลักษณะต่าง ๆ

4. การทำผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ

- การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการย้อมสี
- การออกแบบลายผ้า
- การมัดผ้า
- การย้อมสีธรรมชาติ
- การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปัก

ด้นมือ

- ปฏิบัติการมอร์แดนซ์เจดสีจากโคลน น้ำต่าง น้ำปูนใส และสนิมเหล็ก

5. การทดสอบความคงทนของสี

- การทดสอบความคงทนต่อการซักเบื้องต้น
- การวิเคราะห์และทดสอบความคงทนผลิตภัณฑ์ผ้าหลังการย้อมสีธรรมชาติใน

ท้องถิ่น

6. เทคนิคการปักด้นมือ

- การออกแบบลาย
- การปักด้นมือบนผลิตภัณฑ์

ระยะเวลาในการฝึกอบรม

ตารางโครงการเชิงปฏิบัติการพัฒนาตลาดและผลิตผ้ามัดย้อมจากใช้สีธรรมชาติเพื่อความ
เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมระยะเวลาในการฝึกอบรม 3 วัน คิดเป็น 18 ชั่วโมง

ตารางโครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักด้นมือ

กลุ่มบ้านขามใต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ณ กลุ่มบ้านขามใต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ระหว่างวันที่ 26 -28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2559

วัน/เวลา	9.00 - 12.00 น.	13.00 - 16.00 น.
วันที่หนึ่ง	-ศึกษาการเรียนรู้พืชที่ให้สีในท้องถิ่น -ศึกษาพืชที่ให้สีในท้องถิ่น พืช ใบ เปลือกไม้ -สำรวจพืชที่ให้สีในท้องถิ่น พืช ใบ เปลือกไม้ -เก็บวัตถุดิบพืชที่ให้สีในท้องถิ่น นางภัทรานิษฐ์ สิทธิพนธ์ (ท.1) นางภัทรานิษฐ์ สิทธิพนธ์ (ป.2)	- หลักการออกแบบลวดลายผ้ามัดย้อม - การกำหนดและวางลายผ้า - การออกแบบและการพับ/มัดผ้าแบบต่างๆ - การออกแบบลวดลายและผลิตเสื้อมัดย้อมด้วยสีธรรมชาติในท้องถิ่น -ปฏิบัติการย้อมเสื้อมัดย้อมมัดย้อมด้วยสีธรรมชาติในท้องถิ่น (สีเดียว / สองสี) นางภัทรานิษฐ์ สิทธิพนธ์ (ท.2) นางภัทรานิษฐ์ สิทธิพนธ์ (ป.1)

วัน/เวลา	9.00 - 12.00 น.	13.00 - 16.00 น.
วันที่สอง	- การออกแบบลวดลายและผลิตผ้าพันคอมัดย้อมด้วยสีธรรมชาติในท้องถิ่น - ปฏิบัติการย้อมผ้าพันคอมัดย้อมด้วยสีธรรมชาติในท้องถิ่น นางภัทรานิษฐ์ สิทธิพันธ์ (ท.1) นางภัทรานิษฐ์ สิทธิพันธ์ (ป.2)	- การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยสีธรรมชาติและเทคนิคการปักต้นไม้ นางภัทรานิษฐ์ สิทธิพันธ์ (ท.1) นางภัทรานิษฐ์ สิทธิพันธ์ (ป.2)
วันที่สาม	- ปฏิบัติการทำผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยสีธรรมชาติและเทคนิคการปักต้นไม้(ต่อ) นางภัทรานิษฐ์ สิทธิพันธ์ (ท.0 ป.3)	- การทดสอบความคงทนของสี - การทดสอบความคงทนต่อการซักเบื้องต้น - การวิเคราะห์และทดสอบความคงทนผลิตภัณฑ์ผ้าผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติในท้องถิ่น ผศ.ประเทืองทิพย์ ปานบำรุง (ท.1) ผศ.ประเทืองทิพย์ ปานบำรุง(ป.2)

หมายเหตุ : รายละเอียดของโครงการควรครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และครบทุกหัวข้อที่กำหนด มิฉะนั้น โครงการของท่านจะถูกลดความสำคัญในการพิจารณางบประมาณ

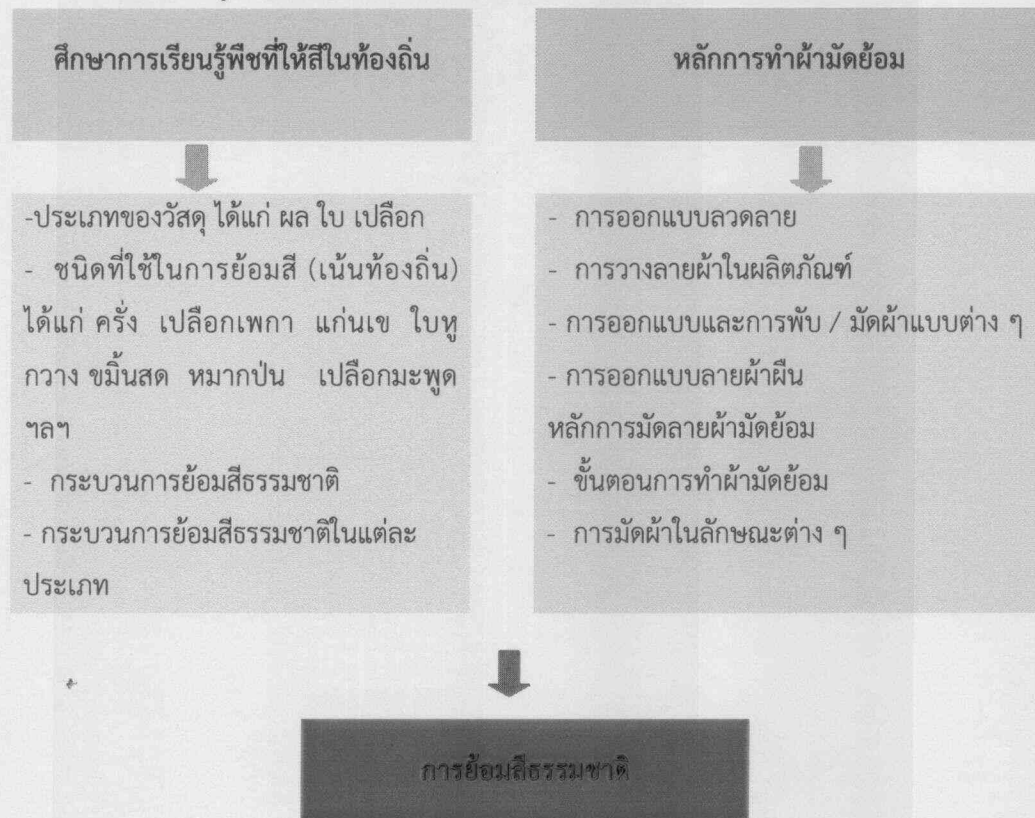
รายชื่อวิทยากร

1. นางภัทรานิษฐ์ สิทธิพันธ์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาออกแบบสิ่งทอและแฟชั่น คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
2. ผศ.ประเทืองทิพย์ ปานบำรุง ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิศวกรรมเคมีสิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

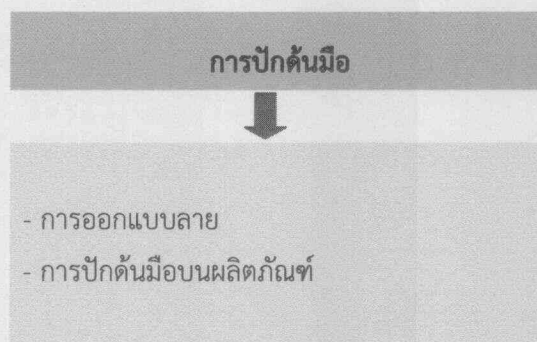
องค์ความรู้/เทคโนโลยีที่ได้รับ

ในโครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักด้นมือกลุ่มบ้านขามไต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอบัวทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีในปฏิบัติการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติ และเทคนิคการปักด้นมือโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติ

2. เทคนิคการปักด้นมือ

3. การทดสอบความคงทนของสี

การทดสอบความคงทนของสี

การทดสอบความคงทน

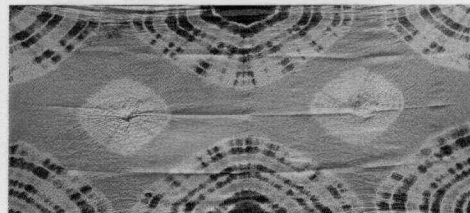
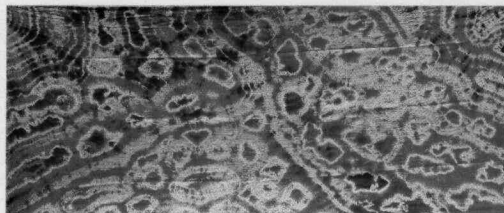
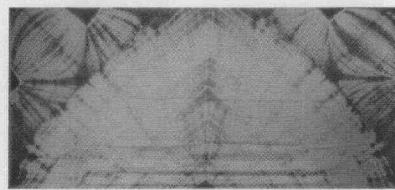
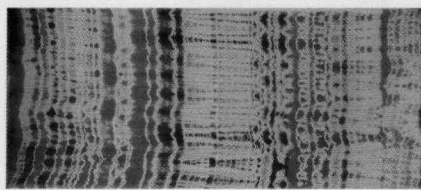
- การทดสอบความคงทนต่อการซักเบื้องต้น
- การวิเคราะห์และทดสอบความคงทนผลิตภัณฑ์ผ้าหลังการย้อมสีธรรมชาติ

ในห้องถัก

จากงานบริการวิชาการแก่สังคมเป็นพันธกิจที่มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก นอกจากจะเป็นการให้ความรู้และทำประโยชน์ต่อชุมชนแล้วยังเกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตในด้านการให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติโดยการใช้ความรู้จากการเรียนมาเชื่อมโยงและบูรณาการลงสู่ภาคปฏิบัติบนฐานชุมชน ได้จัดการอบรมองค์ความรู้ที่ต้องการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับชุมชน สำหรับนักเรียน นักศึกษา ประชาชน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มชาวบ้านในพื้นที่เพื่อเป็นการสร้างศักยภาพสำหรับประกอบธุรกิจ เป็นการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน และงานวิจัยรวมทั้งนำผลการดำเนินการไปปรับปรุงในกิจกรรมการเรียนการสอนและงานวิจัยต่อไป อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาความรู้จากการให้บริการทางวิชาการและถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรภายในสถาบันและเผยแพร่สู่สาธารณชน

การวิจัย

ชื่องานวิจัย เรื่องการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดย้อม โครงการวิจัยทุนสนับสนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพงบประมาณเงินรายได้ ปี พ.ศ. 2552 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ชื่องานวิจัย เรื่องการออกแบบและพัฒนาผ้าฝ้ายทอมือ(มัดหมี่) ด้วยสีธรรมชาติจากเปลือกกะลามะพร้าว โครงการวิจัยทุนสนับสนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพงบประมาณผลประโยชน์ ปี พ.ศ. 2555 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

สีจาก(เปลือก)กะลามะพร้าวแก่

ตารางเปรียบเทียบเฉดสีธรรมชาติในการย้อมสีธรรมชาติจาก(เปลือก)กะลามะพร้าว

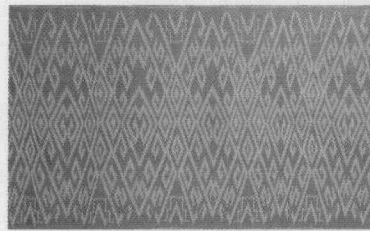
(เปลือก)กะลามะพร้าว ไม่ใช่สาร น้ำขี้เถ้า น้ำปูนใส น้ำสารส้ม โคลน สนิมเหล็ก

ช่วยย้อม

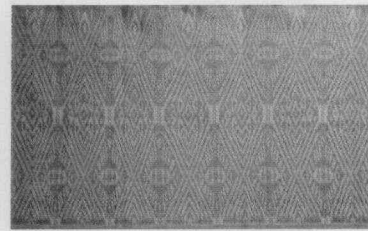
มะพร้าวอ่อน

มะพร้าวแก่

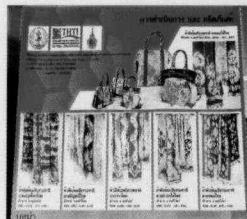

ผ้าฝ้ายทอมือ (มัดหมี่) ลายขนนก

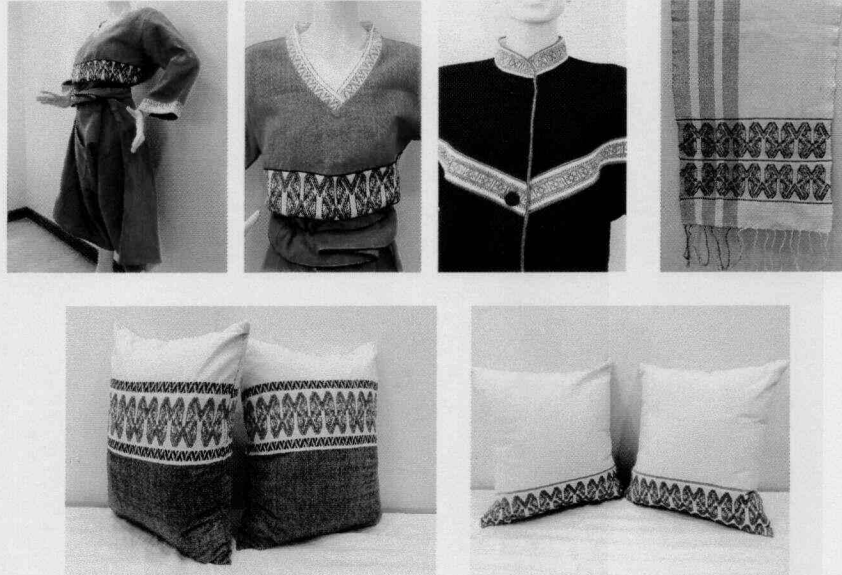

ผ้าฝ้ายทอมือ (มัดหมี่) ลายปลั่งใจ

ชื่องานวิจัย เรื่องการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอชุมชนสู่อุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรม
ภายใต้โครงการ พัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทออย่างครบวงจร เรื่องโครงการวิจัยการพัฒนาลวดลาย
ผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมจากสีธรรมชาติ สนับสนุนทุนวิจัยโดยสถาบันพัฒนา
อุตสาหกรรมสิ่งทองบประมาณผลประโยชน์ ปี พ.ศ. 2555

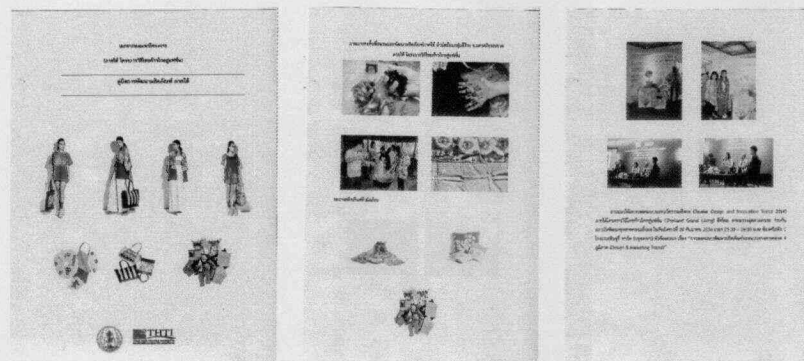

ชื่องานวิจัย เรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โครงการวิจัยทุนสนับสนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพงบประมาณเงินรายได้ ปี พ.ศ. 2557

วิจัยนำไปใช้ประโยชน์

- เป็นที่ปรึกษาและดำเนินงานในโครงการวิถีไทยก้าวไกลสู่แฟชั่น (Thailand Grand living) กิจกรรม การยกระดับการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเชิงสร้างสรรค์ ให้กับสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ในฐานะนักออกแบบพัฒนาภาคใต้

ประเภทของกิจกรรม

ฝึกอบรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ภาคใต้ ได้แก่ กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก ผ้ามัดย้อมของกลุ่มศิรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช และกลุ่มทอผ้าบ้านในเขา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คลินิกเทคโนโลยีเครือข่าย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

-ดำเนินโครงการคลินิกเทคโนโลยีของกระทรวงวิทยาศาสตร์ ในโครงการการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการย้อมสีเส้นฝ้ายด้วยสีธรรมชาติในท้องถิ่นที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

-ดำเนินโครงการคลินิกเทคโนโลยีของกระทรวงวิทยาศาสตร์ ในโครงการการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการย้อมสีเส้นฝ้ายและการมัดย้อมผ้าทอด้วยสีธรรมชาติในท้องถิ่นที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การนำความรู้จากการบริหารวิชาการใช้ในการเรียนการสอน

1. วิชาการออกแบบลวดลายผ้าด้วยเทคนิคการย้อมสี นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ

การบูรณาการเรียนการสอน

วิชาการออกแบบลวดลายผ้าด้วยเทคนิคการย้อมสี นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ

- จัดการเรียนการสอนในเรื่องการย้อมสีธรรมชาติ
 - จัดการเรียนรู้เรื่องการมัดย้อมสีธรรมชาติ
- งานมัดย้อม

งานบาติก

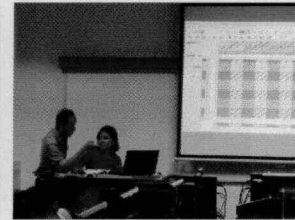
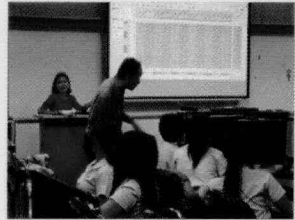
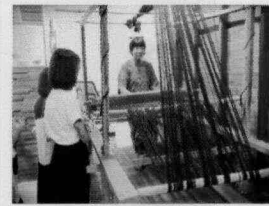

2. วิชาหัตถกรรมสิ่งทอไทย นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ

การบูรณาการการเรียนการสอน

วิชาหัตถกรรมสิ่งทอไทย นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ

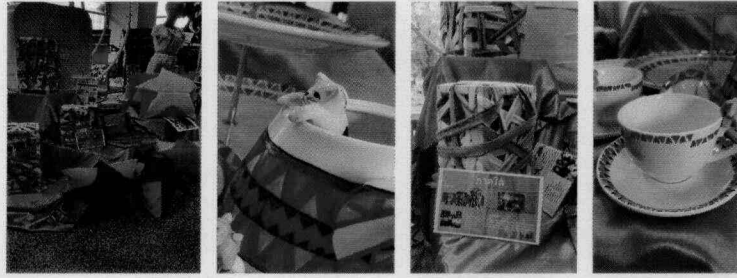
- ศึกษาดูงานศูนย์ศิลปาชีพระหว่างประเทศเพื่อศึกษางานด้านหัตถกรรมไทย
- และงานสิ่งทอไทยรวมทั้งการออกแบบประยุกต์ลวดลายผ้าไทยด้วยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ออกแบบงาน และผลิตผลงานไทย 4 ภาคโดยแสดงถึงอัตลักษณ์ไทย

บูรณาการสร้างสรรค์ผลงาน

ภายใต้การดำเนินงานของสาขาวิชาออกแบบสิ่งทอและแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

3. วิชาโครงการออกแบบสิ่งทอและแฟชั่น นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ

- นักศึกษาจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานย้อมสีธรรมชาติและการมัดย้อมสีธรรมชาติ

การย้อมสีกาแฟ

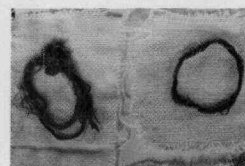
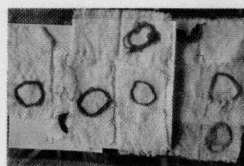
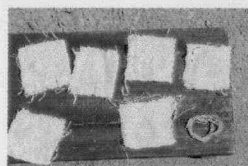
การมัดย้อมสีธรรมชาติจากเปลือกมะม่วง

การทำบาติกย้อมสีจากยางกล้วย

4. วิชาวิเคราะห์และทดสอบ นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ นักศึกษาคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ

- จัดการองค์ความรู้ชุมชนในการทดสอบความคงทนของสี

การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

โครงการจุลกรฐิน วัดทัพคล้าย ตำบลทัพหลวง จังหวัดอุทัย (โครงการประจำปีของทางคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ) โดยคณาจารย์และนักศึกษาเข้าร่วมดำเนินโครงการอาทิ กระบวนการปั่นฝ้าย เตินเครือ กระบวนการย้อมสีธรรมชาติและกระบวนการตัดเย็บเป็นการบูรณาศาสตร์ทั้ง 3 สาขาวิชาร่วมบุญเป็นประจำปี

ตัวชี้วัดเป้าหมายผลผลิต (เปลี่ยนแปลงไปตามประเภทโครงการในแต่ละผลผลิต)

เชิงปริมาณ

- ผู้เข้าร่วมโครงการ.....30.....คน / เล่ม /...../(หน่วยนับเปลี่ยนแปลงไปตามเป้าหมายของโครงการ)

- จำนวนครั้งที่ดำเนินโครงการ.....1.....ครั้ง

- จำนวนการจัดอบรมและสัมมนา.....1.....เรื่อง

- จำนวนเผยแพร่ความรู้บริการวิชาการ.....1.....ครั้ง

เชิงคุณภาพ

- ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น (ร้อยละ).....100.....

- ความพึงพอใจของผู้เข้ารับบริการในกระบวนการให้บริการ (ร้อยละ)...100....

เชิงเวลา

- วัน/เดือน/ปี ที่จะดำเนินโครงการ.....เดือนกุมภาพันธ์

- โครงการแล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนด (ร้อยละ).....100.....

เป้าหมายเชิงค่าใช้จ่าย.....2,700.....บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้มาจัดทำธุรกิจ สร้างรายได้ใหม่ให้ชุมชน และสามารถออกแบบและพัฒนาตลาดลายผ้ามัดย้อมจากใช้สีธรรมชาติและสีสังเคราะห์
- มีผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับออกแบบและพัฒนาตลาดลายผ้ามัดย้อมจากใช้สีธรรมชาติและสีสังเคราะห์รายใหม่เพิ่มขึ้น

การติดตามประเมินผล

ภายหลังการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยประเมินจากผลการปฏิบัติงาน และประเมินผลการนำองค์ความรู้ ที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์จริงในการผลผลิตผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยสีธรรมชาติในท้องถิ่น เพื่อสร้างรายได้ในชุมชนและรายงานผลการดำเนินโครงการ

สรุปผลการประเมินรายงานโครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักต้นไม้ กลุ่มทอผ้าบ้านขามใต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

- 1.โครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักต้นไม้ กลุ่มทอผ้าบ้านขามใต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรีได้ดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมาย
- 2.ผู้เข้ารับการถ่ายทอดได้รับองค์ความรู้โครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักต้นไม้ กลุ่มทอผ้าบ้านขามใต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรีที่มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของตลาด
- 3.ผู้เข้ารับการให้บริการวิชาการ , การให้บริการวิชาการรับใช้สังคมในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักต้นไม้ มีความตั้งใจและสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ได้จริง เพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

ปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะ

ปัญหาอุปสรรค

กลุ่มทอผ้าบ้านขามใต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรียังขาดการเรียนรู้ในเรื่องของการเลือกใช้วัตถุดิบ การเรียนรู้วัสดุในท้องถิ่นที่ให้สีธรรมชาติ การใช้สารมอร์แดนท์และเทคนิคการปักผ้าต้นไม้ นับเป็นแนวทางเลือกเพื่อพัฒนาอาชีพและรายได้เสริมให้ชุมชนอย่างแท้จริง

แนวทางแก้ไขปัญห

จากผลการดำเนินการโครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักต้นไม้ กลุ่มทอผ้าบ้านขามใต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมาย พบว่า กลุ่มทอผ้าบ้านขามใต้จากเดิมขาดความชำนาญและประสบการณ์ในเรื่องของการเลือกใช้วัตถุดิบ การเรียนรู้วัสดุในท้องถิ่นให้สีธรรมชาติ การใช้สารมอร์แดนต์และเทคนิคการปักผ้าต้นไม้ ชาวบ้านได้เห็นความสำคัญการสร้างผลงานจากการทำผ้ามัดย้อม และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยเทคนิคผ้าปักต้นไม้ การย้อมสีธรรมชาติให้ได้มาตรฐานเพิ่มมูลค่าในการพัฒนาตลาดและผลิตผ้ามัดย้อม ผลจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีกลุ่มชุมชนให้ความสนใจนำองค์ความรู้ไปในการพัฒนางานจริง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนา เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ให้ดียิ่งขึ้น สามารถผลิตสินค้าในเชิงพาณิชย์และมีความต้องการในการต่อยอดองค์ความรู้เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มมูลค่างานที่มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของตลาดเป็นการสร้างรายได้ให้ชุมชนในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากผลการดำเนินการโครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักต้นไม้ กลุ่มทอผ้าบ้านขามใต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมาย พบว่า กลุ่มทอผ้าบ้านขามใต้ มีความสนใจต้องการเพิ่มเติมพัฒนาความรู้ในผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมจากใช้สีธรรมชาติอีกในปีต่อไป

สรุปองค์ความรู้ในการบริการวิชาการรับใช้สังคม

ชื่อโครงการ โครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักนมือ กลุ่มทอผ้าบ้านขามใต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอดู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

คณะดำเนินงาน

นางภัทรานิษฐ์ สิทินพันธ์
ผศ.ดร.ประเทืองทิพย์ ปานบำรุง

กรรมการ

นางสาวนิภา ทองเนื้อแปด

ศิลปะการมัดย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคผ้าปักพื้นมือของกลุ่มทอผ้าบ้านขามไต้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ภัทรานิษฐ์ สิทธิพันธ์

ผศ.ดร.ประเทืองทิพย์ ปานบำรุง

นับเป็นภูมิปัญญาที่ได้ดำรงอยู่อย่างกลมกลืนกับวิถีวัฒนธรรมพื้นบ้านมายาวนานและสัมพันธ์แนบแน่นกับความเป็นเส้นใยธรรมชาติ โดยเฉพาะเส้นใยฝ้าย แต่การจะย้อมเส้นด้ายฝ้ายด้วยสีจากพืชพรรณธรรมชาติทั้งจากใบไม้ เปลือก ราก แก่น ผล ฯลฯ ให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ สวยงาม นั้นล้วนแล้วแต่ต้องอาศัยกระบวนการย้อมที่ผ่านการสังเกต ทดลอง และบันทึกจดจำ จากช่างย้อมสี จนเกิดเป็นองค์ความรู้ที่จะถ่ายทอด อบรม เผยแพร่แก่ผู้สนใจ นำไปปรับเปลี่ยนเป็นอาชีพที่สร้างรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้

“การมัดย้อม” ในยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงจากสภาวะโลกปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันอย่างสูง ซึ่งกระแสนิยมในปัจจุบันได้มุ่งเน้นในเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การลดการทำลายสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนหันมาตระหนักและใส่ใจอย่างจริงจัง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในเชิงสร้างสรรค์ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจึงเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในสังคมปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมนับว่าเป็นงานศิลปหัตถกรรมประเภทหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์เป็นศาสตร์ทางศิลปะอย่างหนึ่ง เอกลักษณ์ของผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติที่ได้มีการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษสู่คนรุ่นต่อๆมา การถ่ายทอดที่เกี่ยวกับด้านความรู้สึก ภาวะภูมิใจหรือรสนิยมสืบสานต่อกับบรรพบุรุษ ทำอย่างไรให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติยังคงอยู่ แนวความคิดในการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์จึงเป็นเรื่องที่จำเป็น โดยอาจเกิดจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในด้านต่างๆได้แก่ รูปแบบ ลวดลาย สีสนของผลิตภัณฑ์ รวมไปถึงจนถึงแนวคิดในการสร้างแบรนด์ของตนเอง

วัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการ

จากความต้องการตามที่เสนอแนะของกลุ่มบ้านขามไต้ ดังกล่าว ทางสาขาออกแบบสิ่งทอและแฟชั่นจึงได้จัดทำโครงการให้บริการวิชาการรับใช้สังคมในโครงการอบรมระยะสั้น เน้นการนำองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยและการแลกเปลี่ยนความรู้จากชุมชน เป็นโครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิค การปักพื้นมือ กลุ่มทอผ้าบ้านขามไต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติ โดยจัดฝึกปฏิบัติการพัฒนาลวดลายผ้ามัดย้อมด้วยเทคนิคการย้อมจากสีธรรมชาติในท้องถิ่น และฝึกปฏิบัติการรูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยเทคนิคการปักพื้นมือ เพื่อสร้างศักยภาพสำหรับประกอบธุรกิจในเชิงสร้างสรรค์ อีกทั้งยังเป็นแนวทางแนะนำสาขาวิชาออกแบบสิ่งทอและแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ

ดำเนินงานฝึกอบรม โดยมีรายละเอียด เนื้อหาในการฝึกอบรม มีรายละเอียดดังนี้

1. พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติ
2. หลักการทำผ้ามัดย้อมเริ่มจากการออกแบบลวดลาย การวางลายผ้าในผลิตภัณฑ์ การออกแบบลายผ้าผืนและการมัดลวดลายผ้าในลักษณะต่าง ๆ
3. ศึกษาการเรียนรู้พืชที่ให้สีในท้องถิ่น ได้แก่ ผล ใบ เปลือก เมล็ด ที่ใช้ในการย้อมสี (เน้นท้องถิ่น) ได้แก่ ครั่ง เปลือกเพกา แก่นเข ใบหูกวาง ขมิ้นสด หมากป่น เปลือกมะพูด ฯลฯ รวมทั้งกระบวนการย้อมสีธรรมชาติในแต่ละประเภท
4. การทดสอบผ้าหลังการย้อมสีธรรมชาติในท้องถิ่น โดยทำการทดสอบความคงทนต่อการซักเบื้องต้น

โดยคำนึงถึง

ด้านคุณภาพ : การเลือกใช้สี โดยกำหนดการเลือกใช้วัสดุที่ใช้ในการย้อมสีและเจดสี

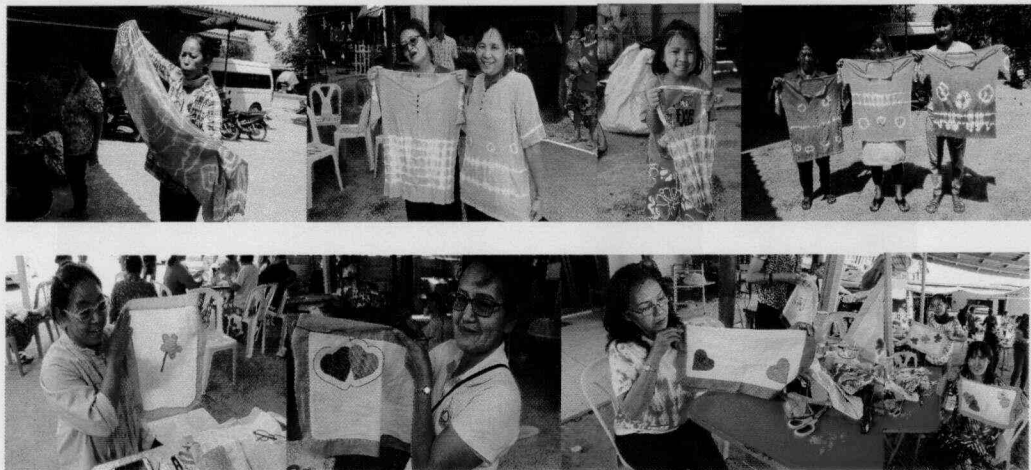

ด้านประโยชน์ใช้สอย : การวางแผนเป็นกระบวนการทางความคิดอย่างเป็นระบบขั้นตอน
การออกแบบลวดลาย การวางลายต้องมีการกำหนดลวดลายก่อนนำมาเป็นผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นวิธีช่วย
สร้างความโดดเด่นให้แก่ผลิตภัณฑ์ และเทคนิคการปักผ้าด้วยมือ

ด้านรูปแบบ : พัฒนาการการทำผ้ามัดย้อมด้วยสีย้อมธรรมชาติและเทคนิคการปักต้นมือมาประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินการโครงการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิค การปักต้นมือ กลุ่มทอผ้าบ้านขามไต้ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่ากลุ่มชาวบ้านให้ความสนใจในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคการปักต้นมือ ผลจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีจึงทำให้ทางกลุ่มชุมชนให้ความสนใจที่จะนำองค์ความรู้ที่ได้ไปต่อยอดและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ย้อมสีธรรมชาติได้จริง สร้างรายได้ใหม่ให้ชุมชนเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ให้ดียิ่งขึ้นและตอบสนองความต้องการของตลาดได้ รวมทั้งอาจมีผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการทำผ้ามัดย้อมด้วยจากสีธรรมชาติรายใหม่เพิ่มขึ้น

แนวทางการขยายผลดำเนินการ

ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมโดยเฉพาะสมาชิกของกลุ่มทอผ้าบ้านขามไต้ สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการอบรมไปพัฒนาสร้างผลงานจากการทำผ้ามัดย้อม และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยเทคนิคผ้าปักต้นมือ การย้อมสีธรรมชาติให้ได้มาตรฐานเพิ่มมูลค่าในการพัฒนาตลาดและผลิตผ้ามัดย้อมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนา เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ให้ดียิ่งขึ้น สามารถผลิตสินค้าในเชิงพาณิชย์และมีความต้องการในการต่อยอดองค์ความรู้เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มมูลค่างานที่มีคุณภาพและ

ตอบสนองความต้องการของตลาดเป็นการสร้างรายได้ให้ชุมชนในอนาคต

ผู้ให้ข้อมูลนางภัทรานิษฐ์ สิทินพพันธ์ เบอร์โทร 099-1786996 E-mail Sittinoppan@hotmail.com